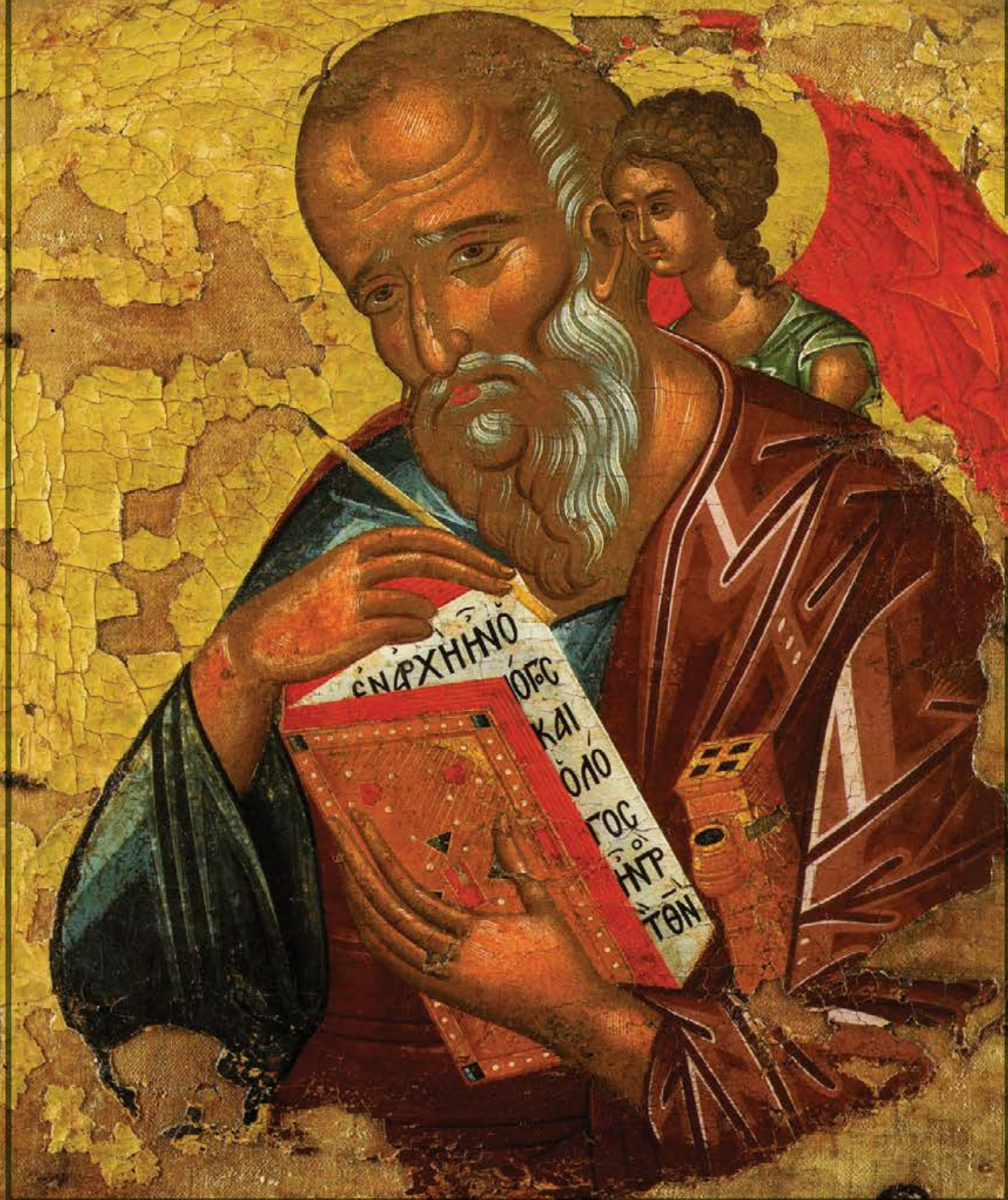

ОГЛЕДАЛО

Тейовско - гостиварска епархија

Година 2 · Број 5 · Октомври 2015

Св. Јован Богослов и Премудростиа; XV в.; Света Гора - Манастир Вашиопед 36 x 44.5 см.

Црква Свѣтѣи Никола - Маврово

Со благослов на Неговоѣо високоѣреосвѣщенсѣво
Миѣроѣолиѣноѣ тешовско - гостиварски г. Јосиф

Јосиф, Митрополиј тешовско - тосиварски

Возљубени во
Господа,

Денес е празник и на овој прекрасен манастир, историскиот сведок за православие на овие просиори, празник на Лешок и Тешово, но и на многу населби и краеве во Македонија и ширум христијанскиот

свешт. Денес, честувајќи го споменот на успение на Мајката Божја - Пресвета Богородица, имаме можност уште еднаш да се појсетиме на големата ѿајна на успение, на заспивање во Господа, што, всушност, и претставува смртта за нас православните христијани. Ние заспиваме, за да се разбудиме во вечност, во денот што не претставува и не заоѓа, во денот на радост и блаженство, во денот на незаодната свештина, во денот без маки и страдања, во денот кога ќе се реализираат секоја утеха и надеж, ќе се осмисли секој подвиг – во осмиот неветерен ден, како што го нарекува Црквата, односно во вечност. Припомнувајќи си за успение на Мајката Божја, несомнено си припомнуваме и за нејзиното воскресение. Па иако, не можеме да не оситаме радосно поразени од фактот, од длабочината на промислата Божја, од љубовта со која Бог не возљуби, создавајќи не и извршувајќи го делото на наше спасение - што овозможи да воскреснеме, што ја обесили смртта и ја обнови смислата на наше постоење.

Денес е прилика, покрај тоа што си спомнуваме за улогата и значењето на Пресвета Богородица во живоот и постоењето на човештвото, за значењето и улогата на Мајката Божја во спасението на човечкиот род, да се присетиме и на значењето на зборот мајка и на улогата на мајката во историјата на човековото постоење.

Зборот мајка е многузачаен и свешт, содржи многу и кажува многу! Мајката раѓа нови човечки суштества, мајката се жртвува, мајката постојано се дава себеси за своите деца и за своето семејство. Мајката ги заслужува најголемата љубов, најголемото внимание и најголемата почит.

Бог ја дарувал, уште при создавањето, жената со дарот на мајчинството – да раѓа и да биде мајка. А дарот на мајчинството, подразбира да биде воспитувачка на децата. Но ако е голема секоја мајка, тогаш колку е поголема Мајката на Синој Божји - Мајката на Спасителот на светот? Колку е повозвишена Онаа преку која во светот слегол Синој Божји, која, преку богораѓањето, појавила Богородица, прва од сите родени на земјата - прва, оддесно на Бога - што се гледа и по нејзиното место на иконостасите во православните храмови?

Спомнувајќи си за мајката и мајчинството, неминовно е да си спомнеме и за семејството, кое било и оштанува основна келија, било и оштанува основниот и најглавен извор за општествена и црковна заедница. Денес многу повеќе се планира и зборува за сите други прашања и проблеми во живоот, отколку што се размислува за состојбите и потребите на семејството. Ако семејството е основна клетка и на општеството и на Црквата, тогаш крајно е да сфатиме дека семејства без иднина не се перспективни ни за државата ни за Црквата. Затоа помладите генерации треба што посериозно да го разберат проблемот со националното, со воспитувањето и воопшто со улогата и местото на семејството во општеството. Зашто проблемот со националното на нашиот народ, е проблем на нашата иднина како народ и држава, на наше опстојување и постоење. И кога го знаеме ова, нема ли да се запрашаме која е и колкава е улогата на нас, на оваа наша генерација, и пред историјата, но и пред иднината? Но нема друг пат до презрешноумието, до разумот, освен преку покајанието и поправањето. Време е да го измениме својот гревовен начин на живот, и како единки, но и како општество, и да се свртиме кон Бога, кон својот Отец небесен, кон разговорот со Него, кон соединувањето со Него. Зашто, како што вели словото Божје - што е сврзано со Бога, ништо не може да го раздели, ништо на индивидуален, на посебен, ништо на заеднички план.

Мајката Божја нека биде постојана молитвеничка за сите мајки, за сите семејства и за ситиот наш народ - да се раѓаат и растат во полза на ѿаковината и Црквата! По нејзините моливи, Господ да го благослови нашиот опстој, да го приведе нашиот народ кон покајание, кон поправање, кон учење и правилно живеење на верата. Амин.

Воскресение Христово

Кад ќе деѣе да заучи книга, оѣпрво ѣребе поп да му чаѣи молиѣви на глава, пак после да му се каже азбука. Зашѣо без благослов, без молиѣва кој почнуе да рабоѣи нешѣо, оно не излагаѣ харно. Сејушѣи во благословени и благословени и пожнут! Знајѣе, благословени родиѣелие, еле свака рабоѣа без молиѣва не се почнуеѣ. Ѓерек семе кога ќе ваѣаш на нива, ѣерек гумно кога ќе насадиш, лозје кога ќе засадиш, ѣемељ на кука кога ќе заправиш, у нова кука сеѣѣе кога улегнеш да седиш, ќе да викнеш попа да ѣи чаѣи молиѣву, пак после ќе запалиш оген. Видиѣе како најмала некоја рабоѣа, ако фаѣиш без богомолсѣва, не смееш да фаѣиш. Ако немаш при себе поп, а ѣи сам ќе се прекрсѣиш и ќе речеш: во имја Оѣца и Сина и Свјаѣаго Духа, амин. Или ако не знаеш и ѣолку, а ѣи ќе речеш: ела, Боже, помози! Кога свека мала рабоѣа мало богомолсѣво сакаѣ, а голема рабоѣа много богомолсѣво ѣребей. А дила учение книга да се почне без молиѣва, шѣо сиоѣ закон наш и вера наша све на писание висиѣ! Да не е писмо, све би се заборавило и Бог дали има, или нема не би се знаело. И ѣаол ѣогај би царувал, ка шѣо царуеше во време идолопоклонсѣво. Заради ѣоја виѣаѣ дјавол кој ќе да заучиѣ книга без богомолсѣва, приоѣа му, украдуе памей оѣ деѣеѣа, да не може да учиѣ, да му иде назад, да заборава, да не прифака. А за ѣаквога има други молиѣви у великиј ѣребник да му се чаѣи. Бог милосѣив напудуе дјавола, му доаѣа умоѣ, му појдуе напред. Тие молиѣви во оваја книга не ги писах, салѣ писах на прежниѣе молиѣви. Хубаво, чисѣо нека се чаѣаѣ, пак нема сѣрах оѣ нишѣо! Зере Бог еѣи наш милосѣив! Кога ќе ги чаѣи поп, ако е у црква да земе на себе и пейѣраил и одежда, ако ли у некоја кука само пейѣраил да земе и да речей: Благословен Бог наш, свјаѣиј Боже, Оѣче наш, Јако ѣвое еѣи царсѣво, Господи помилуј 12, Слава и ниње, Приидиѣе поклонимсја и псалом 43.

Богородичниџе празници

презвџиџер Александар Сџојаноски

Свџаџа православна црква џ оддава особена чесџ и почиџ на Пресвџа Богородица, поради факџоџ дека преку неа се случи Боговоплоџувањџо, Хрисџос Бог се воплоџи во неџзинаџа пречисџа употреба и се роди за спасение на сиоџ свџџ. Во еднаџа ипосаџас Хрисџова се соединиџа Божџственаџа и човечкаџа природа, и сеџо џоа се случи за Бог преку Своеџо вочовечување да му ги дарува на човекоџ можносџиџе и капаџиџеџиџе за неговоџо обожување. Се разбира, џоа беше по принципоџ како и кога беше создаден човекоџ - со бескрајно почиџување на слободаџа на секој човек, џџо би значело дека ќе се обожџ, оној кој сака да се обожџ, односно оној човек кој доброволно ќе го прифаџи подвижничко-благаџниџо живоџ во Цркваџа. Како џџо преку женаџа, односно преку Ева дојде падоџ во грев, џака и преку новаџа и послушна Ева, односно преку Дева Мариџа дојде спасениеџо на свџоџџ. Токму заџоа Цркваџа, секавајќи се на оваа висџина, џ оддава почиџ на Богородица, па и во џекоџ на годишниџо циклус на празници, неколку патиџ ја празнуваме неа.

Црковнаџа година (Индикџоџџ) започнува на 14 сепџември по нов сџил, односно на први сепџември по сџар сџил. Така, прв празник посвџен на Пресвџа Богородица во Црковнаџа нова година е празникоџ Рождџство на Пресвџа Богородица. Дева Мариџа поџекнува од Давидовиџо царски род. Неџзиниџе родиџели Јоаким и Ана, иако биле во сџ праведни и набожни, сепак, според неискажливаџа Божја промисла биле бездеџни. Пресвџаџа Дева ја родиле во сџаросџа своја и ја воспџиџувале на особена побожносџ и чисџоџа. За неа било преџскажувано уџџе во сџрозаветниџе псалми, односно за факџоџ дека Спасиџелоџ на свџоџџ џреба да се роди од девојка, која ќе поџекнува од Давидовиџо род. Тоа се осџварило со раѓањџо на Пресвџаџа Дева, која Цркваџа го празнува на осми сепџември по сџар сџил, а на 21 сепџември по нов сџил. Раѓањџо на Мариџа, како џџо пее џропароџ на џој ден, радосџ џ возвесџи на сџа вселена, заџџо од неа ни засвџили Сонцеџо на правдаџа Хрисџос Бог, Кој ја разруши клеџваџа и ни даде благослов, и заџоа џџо во џој ден, како џџо пее кондакоџ, беше оџсџранџо од праведниџе Јоаким и Ана срамоџ на бездеџсџивоџо, а Адам и Ева ослободени од синџириџе на Адоџ.

Втор празник во црковната година е празникот Покров на Пресвета Богородица, кој го одбележуваме на 14 октомври по стар стил или на први октомври по нов стил. Во 911 година, во времето на царот Лав Мудриот, во Богородичната црква во Влахерна било служено сеночно бденије, на кое присуствувале светиот Андреј Јуродивот и Епифаниј, неговиот ученик. За време на бдението, во воздухот се појавила Пресветата Богородица, облечена во златна облека и со омофор во рацете, кој го распростирала над народот. Тогаш свети Андреј Јуродив му рекол на Епифаниј: „Ја гледаш ли царицата Небеска како се моли за сите нас?“ Епифаниј одговорил: „Ја гледам и се ужаснувам.“ Всушност, овој настан ја покажува грижата што Пресвета Богородица ја пројавува за целиот свет и ние ја празнуваме нејзината грижа и заштитничтво пред Христа Господа!

Трет празник во црковната година е празникот посветен на воведението на Пресвета Богородица во Ерусалимскиот храм, познат кај народот и како Пречиста, кој го празнуваме на 4 декември по нов стил, или на 21 ноември по стар стил. На овој ден се секаваме на внесувањето на Дева Марија во Ерусалимскиот храм. Родителите на Пресветата Богородица, според преданието, бидејќи биле бездетни, се заветиле пред Бога дека ќе го дадат своето чедо на служење во старозаветниот Ерусалимски храм. Во придружба на девици, Дева Марија свечено била внесена во храмот, а таму ја пречекал првосвештеникот Захариј, кој според промислата Божја ја зел во своите раце и ја внесол во најсветиот дел на храмот, или Свјатата Свјатих, каде што се наоѓал наоѓал ковчегот на заветот и каде што никој не влегувал, освен првосвештеникот еднаш во годината. Ова било знак дека преку неа ќе се роди Спасителот на светот, како и почеток на крајот на старозаветната Црква и старозаветниот храм. Како што вели иропарот на овој ден: „Овој ден е ден на предвестувањето на човечкото спасение, бидејќи Дева јасно во храмот се јавува и Христа на сите им го предвестува.“

Следниот празник во годината е Собор на Пресвета Богородица, кој го празнуваме веднаш по Божиќ, на 8 јануари по нов стил, или 26 декември по стар стил. Овој ден не претставува посебен Богородичен празник, како останилите во годината, нема посебен иропар и богослужба, туку е продолжување на божичната радост. На овој празник и оддаваме почит на Пресвета Богородица за што го сторила, односно за нејзината покорност на волјата Божја, и затоа што од неа се роди Христос, Спасителот на светот.

На 7 април по нов стил, или 25 март по стар, Црквата

го празнува Благовештението на Пресвета Богородица, настан којшто е опишан во Евангелието. На овој ден, при Пресвета Богородица бил испратен архангел Гаврил за да ѝ каже дека ќе зачне и дека ќе роди Син, а Роденото од неа ќе биде Свето и ќе се нарече Исус, Син на Севишното. На прашањето на Богородица како ќе биде штоа, бидејќи никогаш немала маж, архангелот ѝ одговара дека Светиот Дух ќе слезе на неа и силата на Севишното ќе ја осени. Одговорот на Пресвета Богородица е полн со љубов и смирение, бидејќи вели: Нека ми биде според зборовите твои“ (Лк. 1, 27-37). Овој празник се нарекува Благовештение, што значи радовна вест, а радовната вест се состои во што заради нас и нашето спасение се воплотува вечното Бог, како што вели еден воскресен богородичен иропар. Истовремено со гласот на архангелот Гаврил, се воплотуваше Владиката на сите. Овој празник речиси секогаш паѓа во иекој на Велигденскиот пост.

Последниот во годината и најголемиот Богородичен празник е Успение на Пресвета Богородица. Се празнува на 28 август по стар стил, или на 14 август по нов стил, а му претходи двонеделен подготвителен пост. Имено, по вознесението на Господа, грижата за Пресвета Богородица ја презел светиот апостол и евангелист Јован Богослов, кој живеел со неа, и се грижел за неа сè до крајот на нејзиното живоје. Пред да се упокои Богородица, архангел Гаврил ѝ се јавил, соопштувајќи ја веста за нејзиното упокојување. По оваа штоа се подготвила, а апостолиите дошле од сите краишта на вселената да присуствуват на нејзиното погребение. Единствено свети апостол Тома, според неискажливата Божја промисла, задоцнил на погребението. Со голема лиија била пренесена Пресвета Богородица во Гетсиманија, каде што била погребана, а за време на нејзиното погребение се случиле бројни чудеса. Кога дошол апостол Тома, побарал да го однесат за да се поклони и да го целива нејзиното чесно тело. Кога влегле во гробот, телото го немало. Вечерта, кога апостолиите биле собрани, Пресвета Богородица им се јавила и им кажала дека нејзиното тело не останало во гробот, туку заедно со него, штоа, Царицата Небеска, била пренесена во неминливо Царство небесно. Затоа и овој празник се нарекува Успение, што значи заспивање, не висинска смрт, туку блажено заспивање во Господа.

Со празнувањето на сите овие празници, Црквата ја покажува својата љубов кон Пресвета Богородица. Воедно, со штоа ја изразува и својата вера дека моливиите на Пресвета Богородица имаат сила пред Господа. Затоа се обраќаме кон неа - штоа да Го помоли Својот Син за нашето спасение.

Во твоето срце е изворот на радоста!

Архимандрит Андреј Конанос

дејќи на светата Литургија и преживувајќи една убава Литургија, имам предвид тивка и спокојна Литургија, смирени псалми, носителничка наситроеност, убава и мирна атмосфера, умиление ти. е. ем да се опуштиш, ем душата да ти се разбуди во еден, би рекле, хипнотичко-релаксирачки дух. Душата, всушност, ти се буди и што прави? Помни, односно си припомнува за сејно твора што го заборавила. Затоа гледаш дека за време на светата Литургија не можеш лесно да се присејаш на лица, да се нервираш, да искусуваш омраза, злоба, туку сè ситивнува, не зашто сакаш да спиеш, туку зашто таму ти спомнуваш сите реалности за кои ти зборував - за твора дека Бог те љуби, за твора дека сејно она што го правиме овде е убаво, но минливо, како пшенице преселници, сè е односително и ограничено. Срцето ни е исполнето со радост зашто таму чувствуваме висина, но не чувствуваме единствено висина, туку и ние сами се ситануваме висините, влегуваме во Висината на Бога, и оситанувањето не не огорчува. Кога, сепак, ќе излезеш од Литургијата, забораваш на сејно твора, и пак започнува загриженоста, проблемите ситануваат ненадминливи и незначајното повторно го зазема меситото на значај-

носта, па си велиш: Леле, што ќе правам сега? Должам многу пари! Лудост, хистеричност, извизи и паника. Зошто? За време на светата Литургија не мислеше ли на твора? Тогаш немаш расходи, заемој беше ли завршил? Неуредените нешта беа ли уредени? Не, туку таму го почувствува богатството на твојата душа, убавината и честта кој Бог ти ги дава. Тој ти дава таква харизма и внатрешно достоинство, што се чувствуваш богат, дури и тогаш кога си крајно беден. Ако го разбереш сејно ова, кое го зборувам, оваа висина, и душата ти се ослободи од амнезијата, тогаш можеш да се почувствуваш богат, бивајќи крајно беден. Да се движиш по патот, како што ми кажуваше некој, со билети за метро. Имав да отидам, но немав да се враќам. Имав пари да си купам за одење, но немав пари да си купам билети за враќање, но одев по патот, си свиркав и се насмекував. Видов некој богат кој имаше многу пари, но немаше радост. Колку чини да се насмееш? Колку чини да испееш една песна и лицето да ти прими среќен израз? Колку чини да го целуваш оној кого го сакаш? Колку чини да видиш како дејствително ти се насмекува? Колку чини на пример да изедеш една убава гозба, салата со малку сирење? И си велиш колку е убава!

Ако на тој начин ти гледаш нештата во Божјата благодат и нивната висинитост, дури тогаш твора ќе може

да ѝе обогати, и ѝоа е доказ дека си ја разбрал Божјата висѝина. Само ѝака ги примаш живоѝниѝе сокови, живоѝоѝ, божесѝивенаѝа и неѝварна, енергија, благодаѝиѝа, само ѝака душаѝа се оживоѝворува од Хрисѝос. Тоа значи дека живееш во Висѝинаѝа. Доказ дека некој ден си почувсѝивувал нешѝо од Божјата висѝина, е кога ќе почувсѝивуваш внаѝпрешно богаѝсѝиво, кое не се поѝпира на маѝеријално богаѝсѝиво, на надворешни нешѝа, но произлегува од ѝебе, кога ќе го чувсѝивуваш присусѝивоѝо на Бога во својаѝа соба, во која си поѝполно сам. Тоа е доказ дека си влегол во висѝинаѝа, зашѝо лага е да мислиш дека си сам и ѝоа би значело дека си ја примил повѝорно амнезијаѝа за која зборувавме. Кога немаш амнезија, живееш во висѝинаѝа на Бога, и го чувсѝивуваш присусѝивоѝо на Хрисѝос, Кој присусѝивува ѝаму каде шѝо си, во собаѝа, во ѝвојаѝа душа, го допира ѝвоеѝо срце, ѝвоеѝо чело, ѝе прегрнува - и ѝи го чувсѝивуваш ѝоа. Кога ќе дојде ѝој час и ќе го почувсѝивуваш Неговоѝо присусѝиво сред целоснаѝа самоѝија, кога во даден моменѝ ќе почувсѝивуваш дека од ѝебе излегува љубов, кога луѓеѝо не ѝе сакааѝ и ненадејно почувсѝивуваш дека си сакан од Некого, ѝоа означува дека си влегол во висѝинаѝа, и заборавоѝ ѝи излегол од душаѝа, зашѝо си ја почувсѝивувал Божјата љубов, Хрисѝовоѝо присусѝиво, богаѝсѝивоѝо кое Хрисѝос го дава дури и на најбедниѝе луѓе. Тоа се големи нешѝа кои давааѝ исцеление на душаѝа и ѝелоѝо. Ги кажуваме овие зборови - за исцеление на душаѝа и ѝелоѝо. Амин, кога ги помазуваме луѓеѝо со свеѝ елеј. Свешѝеникоѝ го зборува ѝоа, сѝава крсѝ на челоѝо и ѝи го зборува ѝоа.

Еднаш имавме бдение, јас ги помазував луѓеѝо, свеќиѝе гореа во ѝемнинаѝа и го гледав само кандилоѝо и луѓеѝо кои доаѓаа при мене. Свеќиѝе ги освешѝуваа челаѝа на ѝиѝе убави души, ѝ. е. на сиѝе. Сиѝе сме убави души. И, видов како на челоѝо им блеска крсѝоѝ од елеј, кој се одразуваше од свеќиѝе. Си велев, види овој човек дојде на нокна служба да се помоли, а поѝоа ќе излезе во опшѝесѝивоѝо, во живоѝоѝ, но ќе има крсѝ на челоѝо, крсѝ од елеј. Елејоѝ - шѝо е? Љубов. Елејоѝ - помазаниеѝо, означува дека сме деца на Небесниоѝ Цар, царски синови и ќерки, и сѝануваме учесници во Божјоѝ Царсѝиво, богаѝсѝиво и господсѝиво. Си реков - ги гледаш овие шѝо дојдоа, еден рабоѝи во банка, друг на бензиска сѝаница, ѝреѝ со машини, сиѝе со различна рабоѝа, но утре ќе оѝидаѝ на рабоѝа и надворешно ќе бидаѝ исѝи како другиѝе, но на челоѝо ќе имааѝ крсѝ, исѝо како домовиѝе на Израилциѝе, коишѝо беа бележани со крвѝа на жрѝвеноѝо јагне, за да не ги унишѝи ангелоѝ. Сиѝе сме деца Божји, но некои сакааѝ да бидаѝ ѝакви, други не, но ѝи сакаш и го имаш белегоѝ на своеѝо чело. И шѝо ќе рече белегоѝ? Тоа, Боже, дека ја имам ѝвојаѝа висѝина. Во ѝвоеѝо срце реално сушѝесѝивувааѝ сиѝе извори на изобилиеѝо - на злаѝо, на дијаманти и на шѝо сакаш, сушѝесѝивува целиоѝ свеѝ на среќаѝа во ѝвоеѝо срце. Јас не велам дека не ѝреба да се уредат надворешниѝе рабоѝи и разбирам дека безрабоѝицаѝа, сиромашѝијаѝа, гладоѝ, макиѝе, сеѝо ѝоа предизвикува голем немир во народоѝ и води до нервози, несигурносѝ и паника. Но ако сакаш, можеш да го најдеш Бога и ѝреба да сакаш, зашѝо во спроѝивен случај, шѝо ќе правиш? Само бунѝови, ќе се разболуваш, ќе умираш бавно; сеѝо ѝоа шѝеѝи на ѝвоеѝо здравје. Повѝорно ѝи велам, сум видел подвижници на Свеѝа Гора коишѝо немааѝ врска со ѝебе, ѝи имаш деца, расходи, знам, имаш поѝребѝи, но слушај шѝо сакам да ѝи објаснам. Тие живеаѝ со една глинена сѝомна, со малку вода, со сушени лепчиња во една вреќичка, и со ѝоа шѝо ќе го најдат во својаѝа градина и се многу среќни. Ти јадеш само сушени лепчиња? Пиеш само вода? Никогаш не си пиел вино, пиво, безалхолни пијалоци, сокови. Нишѝо од сеѝо ѝоа. Внаѝре во ѝебе, сепак, можеш да го најдеш извороѝ на среќаѝа, ѝоа сакам да ѝи го кажам. И ако го најдеш ѝој извор на среќа, поѝоа. чуј го и ова за да не ги земаш нешѝаѝа едносѝрано, ќе направиш и ѝвој надворешен бунѝ пред минисѝерсѝива, судови, закони, полиѝика, држава, но веќе ќе имаш друг нагласок, друга перспекѝива, друг поглед, друга психологија, друга аѝмосфера, ќе сѝанеш како Хрисѝос Кој оѝишол во храмоѝ и соборил сѝ. Тој зел бич, ги преврѝел ѝезгиѝе, ги соборил монетѝиѝе и рекол излезеѝе оѝиѝука. Тој се разгневил, но се разгневил молејќи се, го љубел својоѝ

Отец во тој час, и гневот бил плод на молишвата. Можеш ли да го направиш тоа? Да одиш на еден пројект, но да бидеш богат во своето срце, и да пројектираш среде бедноста на овој свет, среде кризата на овој свет, но да имаш богатство во душата? Зашто, во спроведен случај, дури и да ти ги дадат сите богатства на земјата, коишто никогаш си ги немал, ќе е залудно. Не заборавај го тоа дека со децинии во Грција не знаевме што имаме, и сите градеа, купуваа, вложуваа. И те прашувам - во тие години беа ли изворени психијатриските болници? Запре ли продажбата на антидепресиви? Насити ли целосна среќа во твоето срце тогаш кога имаше сè? Не. Кажи ми, во оние децении кога имаше сè, ти прскаше ли срцето од радост? Од мир, од блаженство? Пак се караше со жена ти, пак се нервираше, пак нешто не беше во ред. Тоа ти го велеа - умот има проблем и не може да ги разбере нештата. На ова некој може да рече со проект: Ааа, многу убави совети, да не се пројавим! Да ситанам како овците, со кои другите прават што сакаат. Ама точно тоа го зборувам цело време, ти го дадов примерот со Христос, кој иако е Божји Агнец, одеднаш Агнецот ситанува Лав и оди во храмот и корне сè. И свети Василиј Велики ти кажува дека гневот не е нешто лошо, туку Божја сила, која сепак ни е дадена не да рушиме, но да ја користиме за добро. Разгневи се ако сакаш, ако сакаш корни, но како? Во Бога, во висшната.

Кога дејствително ќе се врати од училиште и ти каже дека паднало на испит, ако тоа е последица на невнимание, мрзливост и неодговорност, тогаш можеш да удриш по масата, да му удриш шлаганица ако тоа е неопходно, и да зборуваш остро, но почекај, на тоа треба да претходи твојата љубов, молишва, единство, просветление од Бога, и срцето длабоко во тебе да ти е мирно. Ти ќе речеш: но не е возможно да се гневаш, а да си мирен. Да, многу е возможно. Секако, тоа не се случува од првпат, но треба да се смириш кон тоа да се гневаш не затоа што сакаш да се ослободиш од напнатоста на нервите, туку зашто го сакаш доброто на другите. Треба да те разбудам, затоа се гневам, но во мене те сакам, љубовта не е само како птици којшто пеат, ниту како жубурливи појачиња, или пошрес, или гром, или град. Кој ќе ни каже кога треба да го исползуваме едно, а кога друго? Расудувањето. Кој има расудување? Тој што Го љуби Бога и својот брат. Како Го љубиш Бога? Преку соединувањето со Него. Преку молишвата која е влегување во просветанството на висшната, допирање на висшната.

Јас сум за бунт, за спроведување, за гнев, но кој бунт, кое спроведување, кој гнев? За тој што ќе

започне со висшски претпоставки. Најпрво спознај: зошто почнувам да се бунам, зошто почнувам да викам, што сакам да најдам, кое богатство реално ми се допаѓа, кои пари реално ми се допаѓаат, која ризница ја барам? Да не би следејќи го надворешното, заборавам на внатрешното? Зашто во еден конкретен момент ќе го изгубиме надворешното, без разлика пари дсме собрале во некој на овој животи.

Не заслужуваш ли да бидеш радосен и да го најдеш големото богатство на твоето срце? За тоа ти зборувам. Разбираш дека ти одговорив дали може да се гневиме како христијани, а ти велиш: Имам големи грижи, па понекогаш се гневам на децата. Не пречи што се гневаш, недостига само твојот гнев да е по Божјо вдихновение, ако не е така, тогаш не се гневи. Но ако почувствуваш дека Бог те вдихнува кога се молиш, тогаш прави го тоа што го сакаш. Како да разбереш што да правиш секогаш - тоа ќе ти го даде молишвата и висшната. Ќе кажеш нешто и нема да биде забравено. Зашто ти му зборуваш на дејствително зборови, кои тоа подоцна ги заборава. Односно, тоа што си го кажал, се изгубило. Според тоа - било забравено, зашто не било висшини.

Така е и во живото. Тоа кое сега ти го кажувам, ќе го забораши, зашто се зборови. Потребно е подготовка, потребно е поливање, потребно е потхранување, потребно е штом угасне свеката, веднаш да запалиш нова - поголема, да ти се стопли повторно душата. Треба да бидеме распалени, да ја примаме еден од друг топлината, тогаш Бог доаѓа и го раздува огнот, издига пламен, јаглението се вжештуваат и тогаш сите ситануваме огнени, соединети, обични, висшини.

Ве молам, да не забораваме! Ти си толку среќен, но не си го разбрал тоа. Ех, понекогаш те сожалувам зашто си толку среќен, а не го знаеш тоа, си го заборавил, не си го видел. Верувај ми! Се молам Бог да ти го даде тоа чувство на среќа, кое суштествува во тебе, зашто во тебе суштествува радоста, суштествува материјалот од кој Бог те создал. А материјалот од кој Бог не создал е радоста. Бог не создал да бидеме несреќни. Затоа, живеј ја Христовата висшина, разбуди се од амнезијата, отрезни се, помоли се, и ќе дојде часот кога ќе се сеиш на сеи ова и ќе можеш да го кажеш, но не како предавање, зашто целиот твој жив ќе биде предавање, т. е. ќе лачиш присутна радост и среќа. Така ќе го направиш предавањето на твојата висшина - на Божјата висшина, од која луѓето имаат огромна потреба за да се утешат.

СВЯТАГО

ИИС

ХС

Објаснување на литургијата во делови

презвиеер Александар Стојаноски

Трет дел: Литургија на верниите

1. Големиот вход

Третиот дел од свештата Литургија е наречен Литургија на верниите. Вака се именува затоа што на овој дел од Литургијата било дозволено да присуствуваат само верниите, односно христијаните коишто ги примиле свештото Крштеание и Миропомазание и коишто не биле

одлучени од Црквата Божја.

Литургијата на верниите започнува веднаш по повикот на канонот огласението да излезат од храмот, а верниите да се помолат на Господа. По ова, од страна на свештеникот се читаат две молитви на верниите, кои завршуваат со посебен возглас. Во нив свештеникот се моли Бог да не удостои да ги принесеме даровите, да им дарува на

2. Подготовка за принесување на даровите

на оваа свештеника и голема жртва. По споделувањето на мирот, свештеникот повикува: Да се сакаме еден со друг и во едномислие да исповедаме. Да се сакаме еден со друг, зашто сите ние припаѓаме на едно семејство, на една заедница - Црквата, на која глава е Христос, а Христос ни заповедаше да се сакаме еден со друг, бидејќи единствено по љубовта ќе нè познаат дека сме Негови ученици. Народот пее и ја исповеда света Троица: Очеот, и Синот и Светиот Дух, Троица Единосушна и Неразделна. За време пеењето, свештеникот во олтарот го разменуваат целивот на мирот. Во раната Црква и народот разменува целив, но денес тоа го прави само свештеникот.

По ова доаѓа читањето на Никео-цариградскиот символ на верата. Символот на верата се чита затоа што заедничкото исповедање на верата е услов за учество во Евхаристијата. Во Евхаристијата не смее и не може да учествува оној што умува еретици, спротивно на Символот на верата. Символот на верата го чита и свештеникот во олтарот, и со големиот покроец препери врз даровите, со што симболички го најавува слегувањето на Светиот Дух за да ги освети даровите. По читањето на Символот, свештеникот го подготвува народот, повикувајќи го да сити добро, со ситав и со внимание, бидејќи ќе се принесуваат светите дарови. Народот одговара: Милост на мирот, жртва на пофалбата. Ова според свети Никола Кавасила значи дека верниот народ потврдува дека не само што е подготвен во мир да ги внесе даровите, туку да го внесе и самиот мир како дар.

По ова свештеникот вели: Благодариме на нашиот Господ Исус Христос и љубовта на Бога Очеот и заедницата со Светиот Дух да бидат со сите вас. Ова, всушност, е молива на свештеникот за народот - Бог да му подари од она што е најбожествено и најголемо. Верните одговараат: И на твојот дух, и на твој начин возвраќаат на моливата. Свештеникот повикува: Горесте ги имаме срцата, односно да ги оставиме сите грижи и помисли од овој свет и нашето срце да го издигне кон небесниот жртвеник. Сите верни со овој повик се опоменати да остават сè и сити свој ум и срцата да ги издигнат кон Бога, па затоа и потврдно одговараат:

Ги имаме кон Господа.

3. Канон на Евхаристија

Отикако и народот и свештеникот се подготвиле за благодарение, преку исповедање на верата, на љубовта, и размената на мирот, започнува благодарението. Свештеникот возгласува: Да му благодариме на Господа, со што ги повикува сите присутни да Му принесат благодарност на Бога за сите добротинства кои Бог ги направил за нас. Всушност, во овој момент доаѓаме до суштината на християнскиот живот, посветено и за сè да Му благодариме на Бога. Затоа овој дел од Литургијата е наречен канон на Евхаристија: зборот „Евхаристија“ потекнува од грчкиот јазик, и значи благодарение. Тоа значи дека канонот на Евхаристија е канон на благодарение, и претставува утврден редослед на моливи и свештенодејства. Народот го прифаќа овој повик на свештеникот и потврдува, велејќи: Достойно и праведно е, да

Му се поклонуваме и да Му благодариме на Единиот Бог во Три Лица.

По ова свештеникот ја произнесува моливата на благодарението, во која благодари на

Бога што нè привел од небието во бието; кога сме опаднале, не претпаднал да прави сè, додека не нè возвел на небо и ни го

дарувал идното царство; и за сите знајни и незнајни добротинства направени во нашиот живот; и за оваа Литургија која благоволил да ја прими од наши раце, иако пред Него престојуваат

и љадници архангели, ангели итн. Со

крајот на моливата, свештеникот крстовидно ја вади звездата од светиот Дискос и возгласува: Победната песна ја пеат, восклицуваат, извикуваат и говорат, а народот пее: Свети, Свети, Свети е Господ Саваот, Кој Ги исполни небо и земјата со Својата слава. Осана во висините, благословен е Оној, Кој доаѓа во Името Господово. Ова е Трисветната песна што ја пеат ангелските чинови, а која ја слуша и пренесе пророкот Исаја при видението на Бога. Ова е и наше потсејување на фактот дека на светата Литургија присуствуваат мноштво ангели, кои Го слават Единиот Бог во Три Лица, Кој иако Господ на небесните воинства, сепак, заради нас се воплотил и дојде во светот.

По ова, свештеникот ја чита моливата на ананезата (сеќавањето), во која исповеда дека и ние заедно со ангелските чинови зборуваме дека нашиот Бог Троица е Свети и Пресвети, и дека е велелепна Неговата Слава; Тој толку

го возлюби светлото и Својот Единороден Син Го даде, та секој што поверува во Него, да има живото вечен; во нокта во која Самiot Себе се предаваше, го зеде лебот во Своите пречисти и непорочни раце, го благослови и освети, па им даде на Своите свети апостоли и ученици... По читањето на овој дел од моливата, свештеникот возгласно ги говори зборовите искажани на Тајната вечера и покажува кон светиот Дискос и Путир: Примете, јадете, ова е Моето тело, кое се прекршува за вас за проситување на гревовите и Пийте од неа сише, ова е Мојата крв на Новото завет, која се прекршува за вас и за мнозина, за проситување на гревовите. На ова народот вели: Амин. Секавајќи се на ова и на сè останато што заради нас станало, свештеникот со вкрстени раце ги зема Путирот и Дискосот, ги подига и спушта крстовидно, велјќи: Твое од Твоите, Тебе Ти ги принесуваме, за Сише и за Сè. Односно немајќи ништо свое, повторно земајќи ги Твоите дарови, нив Ти ги принесуваме и Ти благодариме за сише и за сè. По овој возглас, народот пее: Тебе ти пееме, Тебе Ти благодариме, Тебе Те благословуваме Господи, и Ти се молиме, Боже наш. Свештеникот ги благословува даровите и се моли: И испрати Го Светиот Дух на нас и на овие предложени дарови: и направи го овој леб чесно тело на Твојот Христос, а што е во оваа чаша, чесна крв на Твојот Христос. Амин. Ги претвори со Твојот Свет Дух. Амин, Амин, Амин. По оваа молива, лебот и виното се претвориле во вискиински тело и крв Христови. Иако за светијата човечки ги задржуваат особеностите на вино и леб, сепак се вискиинско тело и крв Христови. Пошто свештеникот ги спомнува светителиите кои ги празнуваме во дено, светиот Јован Претеча, апостолиите и сише свети, и што дека оваа жртва се принесува во нивни спомен, а особено во спомен на Пресветата Богородица и секогаш Дева Марија. Народот ја пее химната на Пресвета Богородица „Достојно е“, а свештеникот ја благословува нафотата, по што возгласно го спомнува надлежниот епархиски архиепископ во чија епархија се богослужи Литургијата, за Бог да му подари долг, чесен, мирен живот и правилно управување со Божјото Слово на Вискиината. Народот вели: И сише и сè. Свештеникот продолжува да си спомнува за оние кои патуваат, боледуваат, страдаат, за оние кои се секаваат на сиромаштиите итн. Во суштина, како што вели свети Симеон Солунски, овде свештеникот се моли даровите да го покажат своето дејство. Во што, пак, се состои нивното дејство? Заедничкото дејство и за живите и за покојните е во што Бог и на едините и на другите да им ја испрати Својата благодат како подарок за даровите што ги примил. На крајот свештеникот

возгласно го завршува канонот на Евхаристија: Та сише заедно, со една уста и едно срце, да Го славиме и воспеваме Твоеото пречесно и великолепно име: на Оцето, и Синот и Светиот Дух, и сега и секогаш и во вечни векови. На ова, народот вели: Амин.

Продолжува...

За сликањето на чесниот крст

Проф. др. Жарко Мицковски

Уште во раната Христова Црква, во најмалинх християнски заедници, верните Христиови следбеници чувствувале огромна почин кон крсната жртва на нашиот Спасител, Господ Исус Христос. Тој бил распнат на крст, како последна крвна жртва принесена за спасение на целото човештво. Богочовекој Христос, на крсното дрво го распна тревој од којшто духовно ствара целото човештво, и со Својата чесна

крв ја изми нечистијата на паднатата човечка природа. Оштину, крсниот знак стана највпечатлив и најпрепознатлив знак за христијанската верска припадност. Крстот стана знак за непоколеблива надеж на христијанинх во Бога и, воедно, најсилното оружје на христијанинх во борбата со силите на нечистијата.

Постои ли сведоштво од светиите апостоли за тоа како изгледал крстот на кој бил распнат Христос?

Светиите апостоли, во ниту една своја напишана творба не ни сведошат за тоа како изгледал крстот на кој бил

раснат нашиот Спасител, Господ Исус Христос. Сите четворица апостоли — евангелисти, најверодостојно и со силно изразени емоции ни ги опишуваат сите дејали поврзани со настанот при распнувањето на Христа, но никаде не ни сведошат како точно изгледал крстот на кој бил распнат Христос.

Христовото распение, прејставено во симболичките знаци во ранохристиянските каџакомби

Бидејќи од самиот почеток христијанството било жестоко гонето, прво од Евреите, а веднаш потоа и од римските власти, христијанинх не смееле да си дозволат да насликаат реален опис на крстот на кој бил распнат Христос, за илтиот да го почитуваат. Тие најчесто се служеле со идеи и мотиви, со кои можеле да насликаат одредена симболична прејстава, која силно ќе асоцира на Христовата спасителна мисија, на Неговиот карактер и на Неговата крсна смрт, потполно јасна за упатениите во верата. На таков начин тие ги изразуваа своите чувства и починх кон крстот на кој бил распнат Христос. Така, христијанинх во тие времиња го прејставувале

Појасни и попрецизни прејисџави на Хрисџовиоџ крсџ

Света тајна крштение

Протоереј Жарко Мицковски

Првата света тајна, преку која секој човек може да стана член на Црквата Божја и учесник во остварувањето свети тајни: света тајна Миропомазание, Причест, Покаяние, Елеосвештување, Брак и света тајна Свештенство, како и да се ползува со благодатните Божји дарови преку светиите молитвословија, и на тој начин да прими и да добие полза од благодатното дејство на даровите на Светиот Дух, е света тајна Крштение. Пример дека прво треба да пристапиме кон света тајна Крштение и света тајна Миропомазание, а потоа, откако ќе го добиеме дарот на Светиот Дух и благодатните предиспозиции да се освештуваме и да се усовршуваме во верата, со цел да станеме идни членови на царството Божје, ни дал нашиот Спасител, Господ Исус Христос, крштевајќи се во реката Јордан од свети Јован Крстител. Тогаш над Него, во вид на гулаб видливо слегол Светиот Дух со своите благодатни лачи (види: Мт. 3, 13 – 17). Светиот апостол и евангелист Марко, пишувајќи во своето Евангелие за Христовиот живот и мисионерската дејност, ни сведочи дека Господ Исус Христос рекол: „Кој ќе поверува и се крсти, ќе биде спасен; а кој не поверува, ќе биде осуден“ (Марко 16, 16). Во книгата „Дела на светиите апостоли“, светиот апостол и евангелист Лука ни сведочи за првото обраќање на свети апостол Петар на Педесетница, кога тој на собраниот народ му вели: „Покајте се и секој од вас да се крсти во име на Исуса Христа за простување на гревовите; и ќе примите дар од Светиот Дух“ (Дела 2, 38). Со цел да се акцентира големото значење на света тајна Крштение и да се да го долови големата полза од него за душата на новокрстениот, светиите апостоли крштевањето го нарекуваат: „просветување“ (Евр. 6, 4), „освештување и оправдување“ (1. Кор. 6, 11), „очистување од гревовите“ (Дела 22, 16) итн. Сите овие дополнителни зборови, со кои се дообјаснува крштевањето, ни говорат дека човекот како помошник на паднајќиот во грев прародител Адам и Ева, е носител и на нивната падната природа, на вината за прародителскиот грев, а доколку е возрасен и за своите лични гревови, и е под власт на нечесливост и царството на темнината. Но преку светиот Крштение, тој се помирува со Бога, добива ослободување од наследениот прародителски грев и своите

лични гревови, доколку станува збор за возрасен. На тој начин, преку прикратното постојување од страна на свештеникот во име на Оцетој, и Синој и Светиот Дух во освештајќа вода, човекот добива духовно и телесно измивање и блескава чистота, риза украсена со благодатните Божји дарови. Таа риза треба и да биде сочувана чиста, благодатните дарови на Светиот Дух да бидат умножени со Божјата помош, а човекот постојано да се освештува. Светиот апостол и евангелист Јован, во своето Евангелие ни сведочи за еден таен разговор помеѓу Христос и учениот еврејски фарисеј Никодим. Во тој разговор, Христос Бог, поенципирајќи го крштевањето како единствена врата која води во Божјото царство, му вели на Никодим: „Вистина, вистина ти велам: ако некој не се роди од вода и Дух, не може да влезе во царството Божје“ (Јован 3, 5).

Православието се прифаќа со искрена вера, чиста љубов и слободен избор на кандидатот за крштевање.

Убавината и возвишеноста на светиот Православие се согледуваат во секој негов поединечен сегмент. Архитектонската идејност и величествениот изглед на православните храмови, убавината на светиите богослуженија, воодушевувајќата содржина на црковната поезија и средбата со живиот лик на Божјите свети угодници, како и радоста што се чувствува со секоја запалена свеќа - сето тоа допира длабоко во душата на човекот, побудувајќи кај секој верник најдлабоки чувства. Во тоа блажено чувство, тој Му се предава на Бога со остворено срце преполно со љубов, па оттаму доаѓа и изразената потреба да се помине уште некое време во благодатниот амбиент на Божјот храм. Таа убавина и слобода, човекот ја чувствува и на самиот почеток, кога интензивно размислува да стане православен христијанин и да се крсти. Пристапот кон светиот Крштение, секогаш треба да биде резултат на кулминација на љубовта кон Бог - Света Троица. Оттаму доаѓа и препознатливоста на Црквата, која настојува прво да го испита кандидатот за крштевање, да ги открие неговите мошви да пристапи кон Православието, пред да ја започне постапката за негово запознавање со тајните на верата и пред конечно да го прифати кон Христовото свето стадо и да го направи свој член. Во минатото за таа цел постоела и постапна каинхизација (поучување во верата) на кандидатите за

кршћевање од сѣрана на епископије и свешћени-
ције. Таа катихизација добивала на интенси-
вност у четвртнаједнај недеља од почетког
послѣ. Така, оне које се најдуже за достојни, биле
кршћевани на бденије на Велика сабота, со цел да
сѣранѣ учесници во свѣтајна ѣјања Причест и во
радост на воскресение Христово на Велигден.
Но, мораме да нагласиме, во периодот на младѣ
Христовѣ Црква, на кршћевањето не му прѣшходело
некое пролонгирано време за катихизација, бидејќи
првиѣ членови на Црквата кон неѣ присѣапувале
со особена духовна радост (види: Дела 8, 26 – 39).

Месѣно каде шѣо се врши свеѣаѣа ѣајна Кршѣение
Како месѣно каде шѣо ќе се изврши кршѣевањето
се избирало тоа каде шѣо ќе има доволно проѣечна
и чиста вода, заради ѣрикрајното поѣопување на
канѣдаѣот за кршѣевање во неа. Подоцна за ѣаа
намена се правеле и посебни крсѣилници, со спе-
цијални базени кои имале исклучително сакрално
значење и уметничка вредност. За кршѣевање се
користела и внатрешната припраѣа на храмот, па
и самата внатрешност на храмот, наречена лага.

Кога е дозволено да се крштева?

Како време за да се изврши светијото Крштење, во минатото се избирале деновите на големите Господови празници, и тоа: Воскресение Христово, Рождество Христово, Богојавление, Духовден итн. Во подоцнежното време, пак, посебно од VIII век па наваму, кога во Црквата крштевањето се извршува прејечно врз бебиња, со цел да не осигураат некрстени, а со тоа да бидат подложени на ризик и да биде подвездено под знак прашање нивното спасение, Црквата овозможила крштевањето да се извршува во секое време: и наутро, и напладне, и навечер, и во посни и во мрсни, и на празници, и во делници, со еден збор секогаш. Но кај возрасните кандидати за крштевање, како услов за нивно примање во крлото на Црквата, се бара нивната чиста и искрена вера и љубов кон Бог – Света Троица, воедно и цврстина во одлучајта да се сѐбине православен христијанин. Кога сѐбанува збор за крштевање на деца, бидејќи тие самите се мали да ја исповедаат верата во Бога и љубовта кон Црквата, во нивно име тоа го прави нивниот восприемник на крштевањето, односно нивниот кум.

Должноста на кумот и кришериумот што тој треба да го исполнува

Кумот претставува духовен родител на дејето кое се крштева. Негова задача не е само да биде сведок на оној кој се крштева, туку новокрстениот треба од него да биде поучуван во христијанската православна вера и во благочестивото православно живеење. Па отијаму, како императив се наметнуваат и карактерниште особини кои треба да ги поседува оној кој е кандидат да биде кум на нечие крштевање. Кумот треба да е искрен верник во Бога, самиот да е крстен и да е активен во христијанскиот живот на Црквата. Кумот треба да е на добар глас во месното каде што живее и работи, да се одликува со чист морал и благочестиво христијанско живеење, на што треба да го поучува и своето кумашинче. Па дури и да се случи родителите да го запостават своето чедо во духовниот живот, кумот на тоа треба навремено и соодветно да реагира.

Чинот на свештајта штејна Крштење

Чинот на крштевањето се извршува на тој начин што кумот го држи бебенцето на својата лева рака и застапува пред свештеникот, свршен кон исток. На тој начин кумот го бара Бога и неговото свето царство. Свештеникот дувнува штепајќи во лицето на бебето, бидејќи и Бог кога го создал првиот човек, му дувнал во лицето дух животен (види: 1. Мој. 2, 7). Пошто свештеникот го благословува со крстниот знак бебето на челото заради просветување на умот, а на градиште заради чистотата на срцето. Пошто ја става својата десна рака врз главата на бебето, на тој начин поистежувајќи дека над ова дете сега се наоѓа печатот на чесниот крст и дека тоа сега е под Христовата влас. По првата молишта се прават штепите заколнувања заради изгонување на нечистиот демон, под чија влас се наоѓаат оние кои не се крстени. Заради тој свој став, Црквата редовно го извршува егзорцизмот врз секој кандидат за крштевање. Пошто свештеникот дувнува во устата, челото и градиште на дејето и при тоа штепајќи го благословува и вели: „Изгони од него (неа) секаков лош и нечист дух, кој е скриен и се вгнездил во неговото (нејзиното) срце“. Кумот пошто се врти кон запад, и штепајќи се одрекува од сатаната, погизувајќи ја симболично неговата глава и плукајќи во неговото лице. Доколку се крштева возрасен, тој тоа го прави со кренати раце, покажувајќи на тој начин, дека веќе нема ништо заедничко со нечестивост. Пошто кумот се завршува кон

исток и држејќи го бебенцето на десна рака, изјавува дека се соединува со Христа и дека верува во Него, како во Цар и Бог. Пошто, откако ќе ја исповеда својата вера, чтеајќи го Никео – цариградскиот символ на верата, повторно изјавува дека се соединува со Христа и дека се поклонува на Отцот, и Синот и Светиот Дух, Троица единосувна и неразделна. Сега ова кумот го прави пред свештеникот, кој е облечен во епитрахил и кој стои пред него. Свештеникот, откако ќе ги облече накрвници и фелонот, кои обично се со свети бои заради радоста при ваквиот свет чин, го покадува купелот од ште четири штерани, кумот и кандидатот за крштевање и присутните верници, и го започнува чинот на крштевањето, возгласувајќи: „Благословено е царството на Отцот, и Синот и Светиот Дух“. Пошто ја осветува водата, во која ќе се изврши крштевањето, и со тоа ја иззема истата од секојдневната нејзина намена. Така осветената вода може да се искористи само сега и само за овој свет чин. Посебно е важно, при осветувањето на водата гласно да бидат изговорени ште прозби на екштенијата, а посебно од седмата до деветнаесттата прозба, кога свештеникот се моли: „За да се освети оваа вода со силата, дејството и слегувањето на Светиот Дух...; За да ѝ се испрашти благодатта на избавувањето и благословот со кој е благословен Јордан...; За да дојде на оваа вода очистиелното дејство на предвечната Троица...; За да се просветиме со светлината на разумот и благочестието, преку слегувањето на Светиот Дух...; За да се покаже оваа вода изгонителна на секако зло, од видливи и невидливи непријатели...; За да биде достоин оној (онаа) што се крштева во неа за вечно царство...; За овој (оваа) што сега приоѓа кон свештото крштење и за негово (нејзино) спасение...; За да се покаже син (ќерка) на светијата и наследник (наследничка) на вечните блага...; За да биде соединет (соединета) и учесник (учесничка) во смртта и воскресението на Христа нашиот Бог...; За да ги запази чисти и непорочни облеката на крштењето и залогот на Духот, во штераниот ден на Христа – нашиот Бог...; За да му (ѝ) биде оваа вода бања на повторно раѓање, за прошка на гревовите и облека на нештение...“ итн. Пошто свештеникот чтеа соодветни молишти, со кои не му дозволува на мрачниот демон да влезе во водата при крштевањето, нагласувајќи на тој начин дека Црквата води исклучителна духовна грижа за новокрстениот. Во оваа прилика свештеникот осветува и маслинов елеј и посочува дека Бог, испраќајќи му на Ное по пошопот гулаб со маслиново гранче во клонот, му ја објавил својата милост и склучил договор за мир со човештвото. Со тој елеј прави штепати крст во освете-

наша вода, велејќи: „Благословен е Бог, Кој го просветува и осветува секој човек што доаѓа во светот“. Пред самиот чин на крштевањето, го помачкува и бебенцето, односно кандидатот за крштевање со осветениот елеј. Го помазува крстовидно со елејот на челото, просејќи што да му донесе духовна радост, па на градиот и раменијата, бидејќи елејот е лек кој дава исцеление на душата и телото, па кај ушите, за да ја слуша и да биде послушен на учењето на верата, па на рацете, бидејќи Бог не создаде со особено внимание со Своите сопствени раце, и на крајот и на нозете, за одење по стипките од Божјите заповеди. Пошто, оштако ќе го соблечат голо, свештеникот го зема бебето во своите раце, држејќи го внимателно под мишките, го врти кон исток, па оштако ќе го крене фронтално кон храмот (иконостасот), вели гласно: „Се крштева Божјото чедо“ - тогаш кумот го кажува гласно името на бебето, а што име го повторува и свештеникот; „во името на Ошецот“ и го поштопува бебето во купелот, и кога ќе го извади од купелот вели амин, а исто така и кумот вели амин; „и Синот“, па вторпат го поштопува бебето во купелот и кога ќе го извади повторно се вели амин; „и Светиот Дух“ и по трет пат го поштопува бебето во купелот и кога ќе го извади од него вели амин. На крајот свештеникот додава: „сега и секогаш и во вечни векови, амин“, поштенцирајќи го на тој начин вечниот и неизбришлив карактер на оваа света тајна. Доколку купелот е плиток и нема можност бебето целосно да биде поштопено во водата, свештеникот треба при секое поштопување на бебето во водата, да налее со десната рака вода и врз главата на бебето. Пошто свештеникот му го предава бебето на кумот, кој

што од десната страна, држејќи во рацете специјална плавно во кое го прифаќа бебето.

Трикрајното поштопување на бебето во водата има своја символика во тридневниот престој на Христовото тело во запечатениот гроб. На тој начин новокрстениот се соготребува и совоскреснува заедно со Христа, во името на Ошецот, и Синот и Светиот Дух. Со ова Црквата послушно ја исполнува Христовата заповед, која Тој им ја даде на своите ученици по светото и славно воскресение, кога им заповеда: „Одете и научете ги сите народи, крштевајќи ги во името на Ошецот, и Синот и Светиот Дух (Мт. 28, 19). Веднаш по извршувањето на светата тајна Крштевание, новокрстениот ќе ја прими и светата тајна Миропомазание. Доколку крштевањето е извршено пред, или на самата света Литургија, новокрстениот ќе ја прими и светата тајна Причест, и ќе се соедини со телото и крвта Христови.

Доколку се навратиме на Христовите зборови, кога им заповеда на апостолиите да крштеваат, Он им нагласува уште една дополнителна обврска, кога вели: „И учејте ги да пазат сè што сум ви заповедал“. Таа обврска доаѓа оштакму што крштевањето за новокрстениот претставува ново духовно раѓање и почеток на нов духовен живот (види: Јован 3, 5), и тој во иднина, раководен од Црквата, треба да живее благочестив живот во согласност со пораките и учењето Христови, кои се запишани во светото Евангелие и Преданието на Црквата.

При крштевањето, на новокрстениот Бог му испраќа ангел чувар, советник и папководител, кој ќе го чува и заштити од секое зло.

Абортус - убиство на неродени деца

- ГРЕВ ПРОТИВ БОГА, ЧОВЕКОТ И ПРИРОДАТА

„Сè ми е позволено, но не е сè полезно;
Сè ми е позволено, но не е сè за поука.” (1. Кор. 10, 23)

Највозвишениот облик на љубов, досиен за секаква пофалба, почий и восхий, е љубовта на мајката кон своето чедо. Оваа љубов, со сета своја комплексност, длабочина и нежност, е несомнено најубавата работа која може да се случи во живоот на една жена.

Остварувањето на репродуктивната функција, како составен дел од нашето општествено живеење, впрочем е и една од главните цели на бијисувањето на секое човечко суштество. Токму заради тоа, прашањето за предвременно прекинување на живоот на неродено дете е едно од најконспиративните и најчестите прашања, кои силно го брануваат општествено мислење.

Мултидимензионалноста и комплексноста на абортусот како појава, предизвикуваат за него да се води сериозна расправа, која се одвива континуирано многу години нааназад и сè уште е со несмален интензитет. Абортусот

е истовремено социјален, здравствен, религиозен и етички феномен. Во последните години, светското јавно мислење се занимава со прашањето за абортусот многу повеќе отколку кога било порано. При тоа се отворат низа прашања за (не)оправданоста на ваквиот чин и последиците кои ги предизвикува по здравјето, психичкиот развој на индивидуата и општествено живеење, воопшто.

Основната цел на сите дебати кои се поврзани со оваа тема е да се даде одговор на прашањето: дали абортусот е убиство или само отстранување на ембрион!? Следствено на тоа, се поставува прашањето дали може ембрионот да ужива статус на суштество кое има неприкосновено право на живот, кој не смее да се прекинува, па согласно тоа абортусот да се смета за убиство!? Абортусот, инаку познат на човекиот ушtie од најстариите времиња, сè уште е еден од главните проблеми со кои се соочуваат православната и современата биоетика. Ова од причина што согласно духовните начела и принципи, Бог е Тој што го создава живото, во целост го промислува истиот и се грижи за насоките во кои ќе се одвива. Ако нероденото дете се смета за живо суштество (а тоа медицината неспорно го има докажано), во тој случај Библијата преку Божјата заповед „Не убивај“ најситро го осудува абортусот. Уште од најраните времиња, Црквата го смета намерно прекинување на бременоста за тешко злосторство, со кое најфлагрантно се кршат основните Божји заповеди. Според догмите на Црквата, абортусот отсекогаш се сметал за подеднакво тежок грев како и убиството. Во основата на таквото размислување и проценка лежи убедувањето дека зачнувањето на човечкото биение е подарок од Господ, поради што секој напад врз живоот на човекиот, од моментот на неговото зачнување, па и подоцна, се смета за злодело. Ваквиот став на Црквата за непроценлива вредност на човечкиот живот од самиот негов зачеток, е во целостна спротивност со правото на жената на слободен избор и координирање на своите постапки. Генерален став е дека Православната црква во ниту еден случај не го одобрува абортусот, но сепак, повикува на покајание и молитви, со цел да се наминат траумите и другите последици што би биле составен дел во живоот на оние што ќе се определат да не го родат своето дете.

Абортусот (лат. *Abruptio graviditatis*) прејставува на-

мерен прекин на бременоста како несакана состојба и, преку војла на тјрудницаа - осигуравање на ембрионот или фетусот од мајката.

Абортусот може да биде двоен: спонтан или намерен. Спонтаниот абортус настанува поради некоја компликација во текот на бременоста и се одвива независно од волјата на мајката. Меѓутоа, кога говориме за абортусот направен свесно, со намера, при што вештачки се прекинува бременоста (лат. *abortus artificialis*), истиот се извршува пред 28 недела од бременоста, под услови должината на плодот да биде помала од 35 сантиметри, а тежината помала од 1000 грама.

Абортусот - чедоубиството, или уште наречено „бела чума“, е еден од најстрашните друштвени и морални проблеми со кој се соочува нашата нација денес. Се прашуваме: зошто е тоа така? Зошто сè почесто се случуваат абортуси? Кои се аргументите на мајките - чедоморки? Која е оправданоста за таквиот страшен грев и дали тие знаат дека тоа е голем и страшен грев?

Како причини за намерниот абортус сè почесто се наведуваат: правото на жената за своја приватност и контрола на она што се случува во нејзиното тело; правото на родителите да го „планираат своето семејство“; мислењето дека во првите месеци на бременоста ембрионот не е човечка личност; материјалните причини и многу друго. Но да се запрашаме сега: дали тие аргументи се причинаа, или во прашање се самоубието, саможивоста, желбата за угоден живот и подобри животни стандарди или можеби збунетоста и стравот од времето во кое живеат тие учесници во чедоубиството? Но што и да е - неодминлив е заклучокот дека овој грев е последица на неверувањето и маловериењето, на стравот.

Воопшто, тие „аргументи“ за абортусот „можат“ да бидат оправдани единствено за луѓето за кои Бог не постои и за кои човекот е само тело, а не бесмртна душа. Што бараат тие од живото - освен уживање во храна и пијалоци и во осигурањето задоволство на телото, како што кажува свети апостол Павле: „Ако нема воскресение на мртвите, тогаш: „Да јадеме и да пиеме, зашто и онака наскоро ќе умрем!“ (1. Кор. 15, 32). Таквите луѓе едноставно немаат ни чувство на должност, ни совест, нишу пак љубов кон Бога и ближните.

Нема поголема и повозвишена љубов што некој може да ја искаже спрема своите пријатели, од онаа да го даде својот живот за нив (сп. Јов. 15, 13). Тие едноставно имаат чувство на љубов само кон себе, што, всушност, не е љубов, туку едноставно е себелубие.

Црквата Христова уште од првите денови на своето постоење го сметала абортусот за убиство, затоа што според учењето на Црквата: „Плодот, човечкото биение, индивидуата - е човечка личност со сите елементи на човек уште од своето зачнување“. Со ваквото учење, Црквата поиполно го поистоветува и современиот научен резултат од областа на антропологијата, биохемијата и биологијата, кој доведува до заклучок дека абортусот е убиство, бидејќи со тоа се прекинува живот кој постои во поиполна смисла. Но, за жал, и покрај ваквото укажување на современата наука и постојаниот апел на Црквата, како единствен носител на вистината кој ја проповедал Господ Исус Христос, многу мајки, татковци и лекари мислат дека абортусот е прифатлив и нормален и дека не се работи за убиство. Причина за тоа, како што веќе е наведено, е правото на жената на своја приватност, односно нејзина „слобода“. Какви ли заблуди и какво ли слепило! Очигледно е дека демонологијата, која сè повеќе се рекламира во целиот свет, го помрачила умот дури и на жената. Мајчинството е дар даден од Бога. Таа со своето „право“ и „слобода“, на кои денес се повикува, осигурува насилство и над својот и над реалниот живот, кои се Божји, а не нејзини. Таквата „слобода“ на жената е лажна и пред сè таа би се нарекла неслобода, бидејќи се состои од самољубиво задоволување на стравот и робување на гревовниот живот. Правото на слобода, која секој човек ја има како Божји дар, е можност да се бега од сето она што е заробеништво на гревот и истото секогаш да се препознава. Не правее грев, тоа е поиполното право на слобода. Гревот е ропство, а добродетелите - добрите дела се единствена слобода. Освен тоа, слободата која човекот ја добил од Бога и која е единствената особина што го прави личност, биение поголемо од сè живо на земјата, неминовно ја вклучува и одговорноста. Слободата без одговорност би била недостижна за човекот, а одговорноста без слобода - недостижна за Бога. Тоа значи дека вистински слободен е оној човек кој управува со добро, што Бог му го дарувал, а човек е оној кој сето она што Бог му го подарил, го насочува против себе. Затоа, тие оние мажи и жени кои живеат во брак само заради телесни задоволства и избегнуваат пород било со абортус, било со контрацептивни средства, со што го преворачаат бракот од светиња во блудливи, осудени се според зборовите на светиот апостол Павле: „Се смета за мудри, но испаднаа глупави; затоа Бог ги препушта да ги води похотата на нивните срца, да се опогануваат, еден со друг да си ги обесчестуваат телата“ (Рим. 1, 22-24).

Што се однесува до жената - нејзината слобода да располага, да одлучува за своето тело, всушност не е загрозната со забраната за абортус. Слободата на своето биение таа најдобро би ја остварила со чувањето на дарот на мајчинството, со заштитата на дейскиот живот. Така таа би го оправдала определување што од Бога ѝ е дадено на жената - да раѓа. Единствено преку тоа жената би чекорела евангелскиот пат на спасение: „Жение, ако останајте верни, ако ја зачувате љубовта, ако бидате свети и скромни, ќе бидате спасени преку раѓање деца“ (1. Тим. 2, 15).

Често, за жал, слушаме за нелогични оправдувања од типот: ако абортусот се изврши во првите три месеци од зачнувањето, не се убива човечката личност, бидејќи ембрионот тогаш нема душа и истата ја добива подоцна! Можеме со право да се запрашаме кога плодот ја добива душата и кој е тој „магичен момент“ во развивањето на ембрионот, кој од телесна „течност - каша“ посилува човечко биение? Постојат и такви што тврдат дека ембрионот добива душа во самиот момент на раѓањето! Ваквите ставови ги негираат и современата наука, а и Православната Христова црква учи дека ембрионот (плодот) има душа уште од моментот на зачнувањето. Затоа и неговиот абортус е чедоубиство! Светиот Василиј Велики вели дека душата на плодот постои од самиот момент на зачнувањето, а не од моментот на раѓањето. Во едно Синодско послание, ерусалимскиот патријарх Софроний, зборувајќи за воплошувањето на Бога Логосот, вели: „Телото и душата настануваат со самото зачнување поради ипостасното соединување со Логосот.“ Во евангелието според Лука, Елисавета, роднината на Пресвета Богородица, принесува славословие на плодот од неколку дена, велјќи: „Благословен е плодот од твојата употреба!“ (Лк. 1, 42) и ја нарекува Марија - мајка на мојот Господ“ (Лк. 1, 43).

Мнозина родителите како причина за абортус го наведуваат недостигаот на материјални средства за одгледување на деца. Ваквиот аргумент е „прифатлив“ единствено за оние родители кои не веруваат во Бога. Колку ли само наши луѓе, особено по градовите, повеќе сакаат животи - кучиња, околку деца. Тоа е краен неморал - поради својот komoditet, да се избегнуваат обврските кон семејството, државата и општеството со раѓањето, чувањето, одгледувањето и воспитувањето на деца.

И светиите отци и учители на нашата Црква се занимавале со проблемот на чедоубиството. Така, свети Василиј Велики, во своите списи вели: „Онаа која намерно го уништува (плодот), поипаѓа под обвинение за убисво“ (2. канон); „Оние кои даваат шевки за абортус, убијци се

како и оние кои примаат чедоморни отрови“ (8. канон). За големото значење на овој проблем сведочи и фактот дека и на Вселенските собори се донесувале одлуки за чедоубиството: „Жената која прибавува напишоти за да ги искористи за абортус и оние кои го употребуваат тој отров за убивање на плодот, подлежат на законот и се казнуваат за убисво“ (VI вселенски собор, 91. правило); „Жение кои се во блудништво, па го убиваат зачатото во употреба своја или се занимаваат со правење на лекови што можат да го уништат, наредуваме таквите да издржат 10 години на каење“ (21. канон на помесниот Анкирски собор, одржан во 315 г.).

Во почетокот, христијаните биле одлачувани - исклучувани од Црквата и им се забранувало причестување до крајот на животоот. Подоцна, поради сè поголема човечка слабост, Црквата пропишувала одреден број на години на каење, кога чедоубиците не смееле да се причестат. Затоа сите оние мајки - чедоморки, тајковци, лекари - дејтеубијци, и сите оние кои заговараат и наведуваат на чедоубиство, требало искрено да се покажат и исповедаат за тоа свое недела.

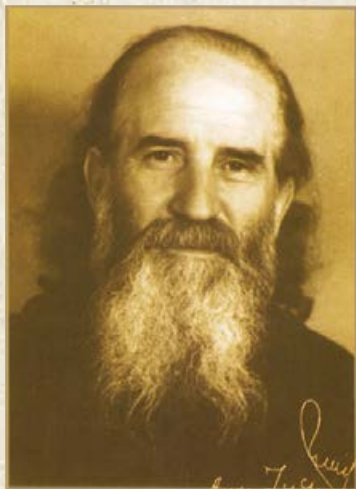
Православната црква во ниту еден случај не може да даде благослов за извршување на абортус. Црквата, единствено во случај кога плодот сам се умривил во употреба на мајката поради непредвидени околности, дозволува абортус, или т.н. чисење. Во случај кога продолжувањето на бременоста непосредно го загрозува животоот на мајката, особено кога таа веќе има деца, во пасторската практика се препорачува изразување на снисходливост (т.е. попустливост, икономија). Жената која во такви околности ја прекинува бременоста, не бива одлачувана од евхаристиското заедничарење со Црквата, но тоа е уловеносод исполнувањето на нејзиното лично молишено покајно правило. Тоа правило го определува свештеникот кој ја исповеда. Иако е подобро и посовршено според евангелската заповед на љубовта, доколку има сили, мајката да го ризикува својот живот за своето чедо. Нам ни останува да одлучиме дали ќе одиме по патот на спасението преку исполнување на Божјата заповед - луѓето да се плодат и множат на земјата, или поипатниот од таволот ќе се предаде на самоуништување и на овој и на оној свет.

Подготвил и обработил од интервју: протопрезвитер Ненад Ѓорѓески

Свети Јустин Келиски

презвипер Александар Сипојаноски

Во секое време се раѓаат свештители Божји, висшнски сиполбови на духовността. Еден такав, во времето на социјалистичкиот атеизам, во некогашната Југославија, бил преподобниот Јустин Келиски, кој неодамна беше приброен во диптихот на свештите, иако неговата свештост беше општопозната помеѓу народот.

Свети Јустин е роден во Врање, на 7 април 1894, од татко Спиридон и мајка Ана. Во нивното семејство имало седум генерации свештеници. Неговото семејство имало потекло од Тешиво, но подоцна се преселиле во Врање. Имал еден брат и една сестра. Се запишал како ученик во деветокласната Белградска богословија, каде што се истакнувал со особени интелектуални и духовни дарови. Показувал особен интерес кон философијата и книжевността, со што уште од младоста, па и преку целиот свој живот наликувал на големите оци на Црквата, испраен во подвигот и верата и познавач на философијата. Уште тогаш во него тлеел копнежот за монаштво, но дефинитивната одлука да стане монах ја донел по трагичната смрт на неговиот брат, кој паднал од воз.

Неговиот стремеж кон монаштво, Бог го исполнил. По завршувањето на Богословијата во 1914 година, бил мобилизиран во Првата светска војна заедно со своите соученици и професори, во болницата во Ниш. Во 1915 година доаѓа до повлекување на српската војска преку Косово, па постоа преку Албанија сè до Скадар и Крф. Кога пристигнале во Скадар, по трновитиот и тежок пат во кој едвај го спасиле живото, Благоја го замолил Белградскиот митрополит Димитриј, кој бил со нив, да го замонаши. Иако митрополитот го одлагал монашењето поради молбата на Јустиновите родители, сепак, по инсистирањето на младиот богослов, дал благослов и младиот Благоја го примил монашкиот постриг од рацете на архимандрит Венјамин во очи на празникот на свети Василиј Велики, на 14 јануари 1916 година, при што го добил монашкото име Јустин.

На Православието сладост и сок од нектар,
Оче преподобен, си излил во срцата на верните
како богаштво, со својот живо и учење си се
показал, жива книга на Духот,
Јустин Богомудри, моли го Христос Бога
Логосот, да ги ологоси, оние кои те почитуваат!

Тропар на свети Јустин Келиски, глас 8-ми

Непосредно по овој настан, Белградскиот митрополит Димитриј издествувал талантираниите млади богослови да заминаат на студии во Русија. Свети Јустин, заедно со неколку свои ученици, тргнал кон Петроград со брод, но најнапред дошле до Англија, каде што ги пречекал тогашниот јеромонах Николај Велимировиќ, којшто ги убедувал да останат во Англија, зашто Русија веќе била зафатена од бунот на болшевиците. Но свети Јустин, сепак, заминал во Русија, и останал на Петроградската академија сè до јуни 1916 година, од каде што, поради немирите, е принуден да се врати во Англија. Се запишува на Оксфорд, каде што како вонреден студент успешно ги завршува осмолетниот циклус студии по теологија. Сепак, останува без диплома бидејќи не му бил прифатен докторскиот труд на тема „Философијата и религијата по Ф. М. Достоевски“. Неговиот труд не е прифатен затоа што во него свети Јустин остро ги критикува западниот антропоцентризам и рационализам, спротивставувајќи го православно гледиште, кое Христос Богочовекот го поставува за мерило на сè.

Во 1919 година се враќа во Југославија, од каде што со благослов на патријархот Димитриј заминува на Атинскиот универзитет во Грција, каде што останува две години и успешно ги полага сите испити. Изработил докторат, на нова тема: „Учењето на свети Макариј Египетски за најната на човечката личност и најната на неговото познание“. За време на некои од неговите доаѓања во Србија е ракоположен за јероѓакон, па додека бил на докторски студии во Грција, активно богослужел и

како јероѓакон по храмовиште на Аџинската Архиепископија.

Во 1921 започнал да работи како професор во Богословијата во Сремски Карловац, а докторскиот труд го одбрал во 1926 година во Аџина. Во Богословијата предавал Свето писмо на Новиот завет, Патрологија и Догматика. Кога предавал Егзегеза на Новиот завет, секогаш со плач се молел Господ да го просвети да ги разбере и правилно да ги предава висшнините на Евангелието. Во 1922 година, на празничниот Ойсекување на главата на свети Јован Крстите е ракоположен за свештеник (јеромонах). Од моментот кога стигнал јеромонах, тој со огнена ревност и љубов богослужел, посматрајќи висшнински пасиер на човечките души, и секој ова неуморно го работел до крајот на својот живот на земјата.

Поради својата смелост во сведочењето на Христовата висшина, што не им одговарало на некои клирици во Црквата, една година бил преместен од Богословијата во Карловци во Богословијата во Призрен, по што повторно се враќа во Карловци, од каде што по кратко време, пошто во декември 1930 година, ќе замине во мисија во Чешка со Београдскиот епископ Јосиф, за да помогне во подобра организација на црковниот живот. Тука особено се покажал како висшнински мисионер, поради што му бил даден чин протојеромонах. Истото иако, му било понудено да стигне епископ, но од крајно смирение, одлучно го одбива тоа. Се враќа во родната земја, каде што го објавува првиот том од својата догматика, а пошто, во 1932 повторно, стигнува професор во Београдската богословија. Во 1935 година е повикан да стигне професор на Богословскиот факултет во Белград, на која должност

остигнува сè до мај 1947 година, кога доаѓа во манастирот Келије кај Ваљево.

Како висшнински исповедник на Богочовекиот Христос, свети Јустин Келиски имал многу непријатели, внајре во Црквата, но и од тогашната атеистичка државана власт. Токму поради силните пријисоци на власта, но и поради желбата за моливен духовен и аскетски живот, тој доаѓа во манастирот Келије. Во овој манастирпосијано бил следен од полицијата, честопати биле распрашувани и луѓето кои во голем број доаѓале во манастирот кај ава Јустин. Може да се каже дека 32 години од својот живот, односно сè до својата смрт живеел во еден вид изолација и заточеништво во манастирот. Честопати тој и монахињите биле изнесувани пред полицијата на распит. Во една прилика, додека служел света Литургија, полицијата дошла со оружје да го приведе на испрашување, а светиот Јустин одговорил со следните зборови: „Јас служам Литургија, и никаде не одам додека не ја завршам, а вие слободно пукајте“. Во манастирот, тој секојдневно служел света Литургија, а по литургијата седнувал и целиот ден пишувал. Од него е стигнат богати богословски книжевен опус: книгите по догматика, толкувањата на светиите Евангелија и илн. Се упокоил по светата Литургија на Благовештение, во 1979 година, откога неколку дена пред тоа се разболел од срцева болест. Пред две години беа откопани неговите свети мошти, кои беа најдени во златно жолта боја и благомирисни.

Свети и преподобен оче Јустине,
моли Го Бога за нас!

Среќата да имаш семејство

Се разбира, секој, сѐпапувајќи во брак, се надева дека ќе живее со својата половина долго и среќно, како што се раскажува во приказниите. Но зошто честопати, без некој конфликт со стравни пороци, алкохолизам или наркоманија, без измени и неверстава, љубовниот брод се распаѓа?

Може ли да се предвиди оиппорано кој брак ќе биде чесен, а кој не? Кои се неопходните и доволни услови за создавање на среќно семејството?

Пред секоја венчавка во нашиот храм, јас правам разговор со младоженците. Морам да признаам дека во почетоците е тешко да се препознае кој брак ќе е среќен и долг, а кој нема да продолжи ни половина година. Тоа зависи од многуте причини. Понекогаш може веднаш да се каже, според тоа колку нерешени прашања имаат луѓето пред да сѐпапат во брак, дека во текот на следните шест месеци двајцата (младоженците) наизменично ќе доаѓаат да се оплакуваат еден од друг и да велат дека очекувањата не им се оствариле.

Сите свои психолошки, духовни и материјални проблеми, а тукa спаѓаат и проблемите во заемните односи со својот иден сопруг, на пример ако те вознемирува тоа што тиј пуши - ако тије посвојат оипчетокој, подобро е да се разрешат пред венчавката. Зашто кога луѓето живеат како семејство, има голема можност проблемите да се нитрупуваат, а не да се решаваат. За уредувањето на односите, најмногу одговара т. н. период на летиње во облаци. Кога ти се додворува на својата жена, макој се однесува аристократски - носи подароци. Истио и неговата дама се грижи да се однесува ласкаво и да не го покажува своето незадоволство. Луѓето се стиреат повеќе да се радуваат еден на друг, и да си помагаат при спорните прашања. Ако уште во тоа време изникнат непомирливи спорови, се пројави разликоста на карактерот со која не сакаат да се борат - тоа е сериозен период да размислат дали е во ред да сѐпапуваат во брак. Да си мислиш дека по свадбата или по венчавката сѐ ќе се измени на волшебен начин, е илузија. Ако се изменат, тоа поскоро ќе е кон лошо, зашто по извесно време од склучувањето на бракот, на луѓето веќе им здосадува да се кријат и го покажуваат висинското лице еден пред друг.

Уште многу пред свадбата, човек треба да се туди да трпи, да се смирува, да содејствува. Убаво е оние кои се подготвуваат за брак да поминат под венец, да разберат дека **единствена цел за сѐпапувањето во брак е љубовта** кон својата идна половина, желбата посвојано

да сѐе заедно. Ако секоја средба на младоженците и невестите завршува со кавга, тогаш можеме да препосметаме што ќе сѐе кога ќе се гледаат лице во лице 24 часа во текот на деноноќието.

Како правило, премногу психолошки и други проблеми никнуваат при заемните односи кај луѓето кои решаваат да сѐпапат во брак во поодмината возраст. За нив тоа ни од далеку не е првиот љубовен опит. Затоа е подобро семејниот живот да го устројуваме на време, до тиресеттата година. Во тоа време човек е поеластичен и полесно му е да се избави од егоистичните навики.

Општо земено, кога луѓето се подготвени да си помагаат еден на друг, во секоја возраст имаат шанса да создадат среќно семејство. Во тоа смисла, нема никакво предопределување за среќа или несреќа, семејството е творештво, и тоа заемно. Господ на сите дава еднакви услови - некои ќе ги исползуваат, некои не. Се случува да се запознае двојка, во која и тиј и тја се воспитани во комплетни семејства, и двајцата го сочувале девството до бракот, и изгледа ќе имаат шанси да создадат здраво семејство, но гледаш дека по една година се разбегале, бидејќи честито луѓето не умеат да го ценат тоа што им се дава без особено туд.

Многу важно прашање кое младите луѓе треба да се потрудат да го решат пред свадбата е прашањето за верата. Ако тја е црковен човек, а тиј не е, тогаш е неопходно во почетоците да се потруди да го доведе до Бога, а потоа да се венчаат.

Вести и настани од епархијата

170 години од блаженошо упокојување на игуменот
Кирил Пејчиновиќ.

Слава на Лешочкиот манастир

Традиционална Велигденска средба со градоначалнич-
ката на Тејово, г-ѓа Теуша Арифи.

Преполовление во Мала Речица, Тејовско.

Освејување на шемели за шпрезарија во Вруток,
Госпиварско.

Освејување на шемелише на новата црква
„Свети Климент Охридски“ - с. Пожаране Госпивар.

Слава на Соборниот храм
„Свети Кирил и Методиј“ во Тетово.

Во посета на црквите и манастирите во
Мавровскиот регион.

ПЕДЕСЕТНИЦА
- Госпивар -

Светиите равноапостоли Константин и Елена,
с. Врџница, Тетовско.

Освеќен новиот крст за храмот
„Света Екаћерина“ - с. Сџенче, Тетовско.

Средба со г. Џељал Џека,
директор на ЈКП Тетово.

Архиерејска литургија во манастирот
„Свети Наум Охридски“ на Попова Шапка.

Мисионерство во Тетовско-госпиварската епархија.

Освешен храмот „Свети Георги Победоносец“,
с. Шемшево, Тетовско.

Средба со градоначалникот на Гостивар,
г. Невзај Беџија.

Освешување на новата камбана за манастирската
црква „Св.Георги Победоносец“ - с. Туденце, Тетовско.

Мало освешување на параклисот „Света Петка“,
с. Бродец, Мавровско.

15-годишнина од освешувањето на параклисот
„Света Петка и Света Недела“ во с. Рогачево.

ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОВО
-Гостивар-

Средба со рускиот амбасадор, г. Олег и Ректорот на
Скопскиот универзитет „Св.Кирил и Методиј“, проф.
д-р Велимир Стојковски во Лешочкиот манастир.

Освешување на шемели за фабрика за масло во
с. Брвеница, Тетовско.

www.tge.mk

Главен и одговорен уредник: Миџрополиџ џеџовско-госџиварски г. Јосиф
Редакџија: свешџеник Александар Сџојаноски, проџојереј Жарко Миџкоски
Графички дизајн и ликовно обликување: Ангел Миџевски и Марија Миџевска
Фоџографиџ за весџи и насџани: Синиша Георџиев
Лекџура: свешџеник Бобан Миџевски
Сорабоџници: проџоереј Ненад Горџески

Тешовско - Гостиварска
епископија

Храм Пресвета Богородица - Тешово

Издавањето на овој број на Огледало го помогна Господин Драган Филипоски од Гостивар, му благодариме и му посакуваме секое добро, нему и на неговото благочесливо семејство.

ISBN 978-608-65646-1-2